

Секція 13: Регіональна економіка

Струтинський Богдан Михайлович

магістр кафедри економічної кібернетики

Прикарпатський національний університет

ім. Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, Україна

**РЕГІОН, ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

В сучасних умовах процес регіоналізації економічного і соціального розвитку набув характеру загальної тенденції, що відбиває закономірності демократизації всіх сфер життя сучасного суспільства. Збігшись з реформуванням та іншими перетвореннями в економіці та суспільстві, він виявився активізований процесами децентралізації управління, переданням у регіони певних повноважень місцевим органам влади і відповідальності за їх діяльність, що істотно розширює соціально-економічний та державний статус окремих територій. Цим пояснюється системний характер регіоналізації в Україні, зумовлений вектором лібералізації всіх сторін життєдіяльності країни та регіонів через трансформацію суспільства від командно-адміністративної моделі до соціально орієнтованої ринкової економіки.

Регіон - це складна соціально-економічна система. Від ефективного функціонування регіонів залежить рівень економічного та соціального розвитку країни в цілому, адже саме на регіональному рівні досягаються результати, які є вирішальними для позитивних соціальних та економічних зрушень у державі. Регіони є складовими процесу досягнення пріоритетних стратегічних цілей країни, важливим аспектом якого є високі темпи розвитку виробництва, забезпечення світових стандартів якості життя суспільства [2, с.87].

Формування соціально-економічних процесів у регіонах відбувається на основі загальноекономічних тенденцій у державі з урахуванням регіональних особливостей.

Соціально-економічний розвиток держави залежить від постійного розвитку її регіонів. Регіони ж, у свою чергу, можуть розвиватися при наявності якісних продуктивних сил, що включають у себе засоби виробництва, матеріальні та трудові ресурси [1, С. 130-131].

Розвиток регіону - багатовимірний і багатоаспектний процес, який розглядається з погляду сукупності різних соціальних і економічних цілей. Навіть, якщо мова йде тільки про економічний розвиток, він розглядається спільно з соціальним. Соціально-економічний розвиток включає такі аспекти: зростання виробництва і доходів; зміни в інституційній, соціальній і адміністративній структурах суспільства; зміни в суспільній свідомості; зміни в традиціях і звичках. Даний процес включає три найважливіші складові:

- підвищення доходів, поліпшення здоров'я населення і підвищення рівня його освіти;
- створення умов, які сприяють зростанню самоповаги людей у результаті формування соціальної, політичної, економічної і інституційної систем, орієнтованих на пошану людської гідності;
- збільшення свободи людей, зокрема їх економічної свободи.

Останні два показники якості життя не завжди враховуються при оцінках ступеня соціально-економічного розвитку країн і регіонів, проте в управлінській науці і практиці вони займають вагоме місце. Зміст розвитку регіонів може досить суттєво розрізнятися. Серед цілей соціально-економічного розвитку регіону використовуються такі, як: збільшення доходів, поліпшення освіти, покращення навколишнього середовища, рівність можливостей, розширення особистої свободи, збагачення

культурного життя. Деякі з цих цілей ідентичні, але в певних умовах вони можуть мати істотні відмінності [3, с. 788].

При формуванні системи показників впливу на рівень соціально-економічного розвитку регіону необхідно керуватись не їх кількістю та значенням, а узгодженістю, коректністю та ієрархічністю.

Показники, що необхідно використовувати для проведення аналізу соціально-економічного стану регіонів і формування їх рейтингів за розвитком економічних сфер життя, поєднані за наступними напрямками:

- оцінка загального рівня соціально-економічного стану регіону за допомогою системи показників;
- визначення місця регіону, застосовуючи рейтингові оцінки;
- групування регіонів, однорідних за окремими ознаками [2, с. 93].

Загальна характеристика рівня соціально-економічного стану регіону включає три основні групи показників, комплексне використання яких повинно забезпечити їх об'єктивний вимір та оцінку тенденцій і перспектив подальшого розвитку.

Література:

1. Благун І. С. Аналіз підходів до формування концепцій регіонального розвитку / І. С. Благун, Л. І. Дмитришин, І. М. Романків // Вісник Прикарпатського університету. Серія «Економіка». - Івано-Франківськ : Плай, 2012. - Вип. 9. - С. 130 - 134.
2. Боднарук І. Л. Соціально-економічний розвиток регіонів України : проблеми та перспективи / І. Л. Боднарук, І. С. Благун // Наука й економіка / науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету — Хмельницький, 2015. - № 3 (39) - С. 86 - 92.

3. Варналій З.С. Державна регіональна політика України : особливості та стратегічні пріоритети: [монографія] / З. С. Варналій. - К. : НІСД, 2007. - 765 с.